

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA GÖLBAŞI BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	12
8.	EKLER.....	45

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu	1
Tablo 2: 2017 Yılına Ait Gelir ve Gider Bütçe Gerçekleşmesi Tablosu	1
Tablo 3: Tahakkuk Tahsilat Oranı Tablosu	40
Tablo 4: % 10'luk Limit Aşımı Tablosu	44

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Gölbaşı Belediyesi, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde çıkarılan ve 27.05.2016 tarih 29724 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Ayrıca günlük muhasebe kayıtlarının Kurumun kendi ihtiyaçları çerçevesinde oluşturulan ve özel bir firmaya ait paket muhasebe programı ile yapıldığı tespit edilmiştir. Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir.

Kurumun 2017 Yılı Gelir ve Gider Bütçesi ile gelir ve gider dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

2017 Mali Yılı Kesin Hesap Gider Bütçesi	Bütçe Tahmini (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	23.613.510,00	22.174.514,84	93,9
SGK Dev. Prim. Giderleri	3.894.935,00	3.183.533,28	81,7
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	72.930.970,00	76.151.590,83	104,4
Faiz Giderleri	2.770.000,00	2.900.788,46	104,7
Cari Transferler (Paylar)	3.963.085,00	3.626.721,11	91,5
Sermaye Giderleri (Yatırımlar)	68.477.500,00	58.216.046,75	85,0
Sermaye Transferleri	0,00	1.755.000,00	
Borç Verme	0,00	0,00	
Yedek Ödenek	16.000.000,00	0,00	
Toplam	191.650.000,00	168.008.195,27	87,6
2017 Mali Yılı Kesin Hesap Gelir Bütçesi	Bütçe Tahmini (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Vergi Gelirleri	70.470.000,00	47.804.729,91	67,8
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.040.000,00	3.401.664,06	67,4
Alınan Bağış Ve Yardımlar	6.500.000,00	264.342,00	4
Diğer Gelirler	60.400.000,00	44.497.449,67	73,6
Sermaye Gelirleri	18.000.000,00	15.437.270,93	85,7
Red ve İadeler	-260.000,00	0,00	
Toplam	160.150.000,00	111.405.456,57	69,5

Açıklama	Bütçe Tahmini (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Bütçe Giderleri	191.650.000,00	168.008.195,27	87,6
Bütçe Gelirleri	160.150.000,00	111.405.456,57	69,5
Bütçe Gelir Gider Farkı	30.500.000,00	57.602.738,70	185,5

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
  - Geçici ve kesin mizan,
  - Bilanço,
  - Kasa sayım tutanağı,
  - Banka mevcudu tespit tutanağı,
  - Alınan çekler sayım tutanağı,
  - Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
  - Teminat mektupları sayım tutanağı,
  - Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
  - İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
  - Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
  - Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir

olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütölür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İlk Madde ve Malzemeler Hesabında İzlenen Değerlere İlişkin Olarak Tüketime Sevk İşlemlerinin Eksik Yapılması

İdarenin 2017 yılı içinde kullandığı ilk madde ve malzemelerin tüketime sevk işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak yapılmadığı görülmüştür.

18.01.2007 Tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Taşınır Mal Yönetmeliğinin”, “Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi” başlıklı 30’uncu maddesi ikinci fıkrasında:

“(2) Muhasebe kayıtlarında “150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı”nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II’nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.”

Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı”nın düzenlendiği 115’inci maddesinde:

“(1) Bu hesap, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.”

“Hesabın işleyişi” başlıklı 116’ncı maddesinde:

“(1) İlk madde ve malzeme hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemeler bir taraftan maliyet bedelleri ile

bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

1) Tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler bu hesaba alacak, 630- Giderler hesabına borç kaydedilir.

...”

Hükümleri ile bu hesabın nasıl muhasebeleştirileceği açıklanmıştır.

İlgili hükümler gereğince, “2017 Yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı”na 630.14 İlk Madde ve Malzeme Giderleri alt detayı tüketime sevk edilen tüketim malzemelerinin giderler hesabında takip edilmesi için açılmış bir yardımcı hesaptır. Tüm kamu idarelerinde üç ayı geçmemek üzere varlıklardan tüketime sevk edilen malzemelerin muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmesi ve giderleştirilmesi gerekmektedir.

Dönem sonlarında 630 Giderler Hesabının borç bakiyesi 630 Giderler Hesabına alacak, 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına borç kaydedilir. 600 Gelirler Hesabının alacak bakiyesi 600 Gelirler Hesabına borç, 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına alacak kaydedilir. 690 Faaliyet Sonuçları Hesabı dönem faaliyet sonucunun elde edilmesi için kullanılır. Gelirler hesabı ile giderler hesabının yılsonunda 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına devri sonucunda, 690 Faaliyet Sonuçları Hesabının borç bakiyesi vermesi durumunda, bu bakiyenin 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına alacak, 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelememizde birbirine eşit olması gerekip de eşit olmayan “150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı”nda 2016 yılında 13.333.805,95 TL lik, 2017 yılından ise 12.916.901,05 TL lik bir çıkış olmuş ancak bu tutarlardan 2016 yılına ilişkin olan kısmı “630.14 İlk Madde ve Malzeme Giderleri” hesabıyla hiç çalıştırılmamış, 2017 yılında ise toplam çıkışların sadece 9.148.677,12 TL lik kısmı 630.14 hesabıyla çalıştırılmış ve 3.768.223,93 TL lik bir fark oluşmuştur. Bu durum İdarenin 2016 yılında 13.333.805,95 TL, 2017 yılında ise 3.768.223,93 TL kadarlık bir tutarı, dönem olumsuz faaliyet sonuçları hesabına yansıtılmayarak gerçek giderlerin olduğundan düşük kalmasına dolayısıyla İdarenin gerçek durumunu göstermesi

gereken mali tabloların gerçeği yansıtmamasına neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen ilk madde ve malzemeler hesabında izlenen değerlere ilişkin olarak tüketime sevk işlemlerinin eksik yapılmasının en önemli nedeni Belediyemizce 2016 yılından başlayarak demirbaş ve ilk madde ve malzemeler kayıtlarında tespit ve kayıt düzeltmelerine gidilmiş olup bununla ilgili düzeltmeler 2017 yılında da devam etmiş olmasıdır. Bir kısım eksiklik de birimlerimizin tüketime sevk işlemlerini zamanında yapmamasından kaynaklanmaktadır. Bunlarla ilgili çalışmalar günümüz itibariyle tamamlanmış olup ilk madde ve malzemeler hesabında izlenen değerlerin tüketime sevk işlemleri eksiksiz bir şekilde yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulgudaki tespit kabul edilmiş ve bunun iki nedeninin olduğu belirtilmiştir. Bunlardan ilki; 2016 yılında başlayıp 2017 yılında da devam eden demirbaş ve ilk madde ve malzeme kayıtlarında tespit ve kayıt düzeltmeleridir. İkincisi ise birimlerin tüketime sevk işlemlerini zamanında yapmamasıdır.

2017 yılında toplam çıkışların sadece 9.148.677,12 TL lik kısmı 630.14 hesabıyla çalıştırılmış ve 3.768.223,93 TL'lik bir fark oluşmuştur. Bu durum İdarenin 2017 yılında 3.768.223,93 TL kadarlık bir tutarı, dönem olumsuz faaliyet sonuçları hesabına yansıtmayarak gerçek giderlerin olduğundan düşük kalmasına dolayısıyla İdarenin gerçek durumunu göstermesi gereken mali tabloların "150 İlk Madde ve Malzeme" ve "630.14 İlk Madde ve Malzeme Giderleri" hesapları yönünden gerçeği yansıtmamasına neden olmuştur.

BULGU 2: “Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı” ile “Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı”nda Kayıtlı Olup Vadesinde Ödenmeyen Tutarların, “Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı”na Aktarılmaması

“360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı” ve “361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı”nda kayıtlı olup vadesinde ödenmeyen tutarların “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına” aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Usulü Yönetmeliğinin, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı başlıklı bölümünde:

“Hesabın niteliği

MADDE 278 – (1) Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer

yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 279 - (1) Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler bu hesaba alacak, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı, 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili kurumlara yapılan ödemeler bu hesaba borç 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlere göre; 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ve 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında kayıtlı olup vadesinde ödenmeyen tutarların “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına” aktarılması gerekmektedir.

Oysa Gölbaşı Belediyesinde yaptığımız incelemelerde; 2017 yılsonu itibarıyla 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında 750.205,88 TL, 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında ise 208.058,39 TL olmak üzere toplam 958.264,27 TL ödenecek vergi ve sigorta borcunun bulunduğu ancak bu tutarların “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına” aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtildiği üzere ödenecek vergi ve fonlar hesabı ile ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında kayıtlı olup vadesinde ödenmeyen tutarların, vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabına aktarılması sağlanacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından yapılan hatalı işlem kabul edilmiş olup 2017 yılı mali tablolarında yer alan “360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı”, “361 Ödenecek Sosyal

Güvenlik Kesintileri Hesabı” ve “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı”nın mevzuata uygun çalıştırılmaması sonucu toplam 958.264,27.- TL hata olduğu görülmüştür.

BULGU 3: Taşınmaz Kayıtlarının ve Değerleme İşlemlerinin Mevzuata Uygun Şekilde Yapılmaması

2017 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7'nci maddesinde:

"(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar " başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

b) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 3'teki 'Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde

olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile

Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda" yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) *Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.*

(3) *İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüzölçüm toplamları belirtilir."*

Hükümleri yer almaktadır.

Aynı yönetmeliğin "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde:

"(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(2) *(Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;*

a) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar,

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır."

Denilmektedir.

Yönetmeliğin 5 ve 7'nci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; belediyeye ait taşınmazlarının söz konusu yönetmelik ekinde yer alan “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda, Orta Malları Formu'nda, Genel Hizmet Alanları Formu'nda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda” yer alan bilgileri içerecek şekilde maliyet bedeli, rayiç değeri veya iz bedeli üzerinden değerlemelerinin yapılarak kayıtlarının tutulması ve bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekirdi.

Aksi takdirde; maddi duran varlıkların tamamının gerçek bedeli ve değeri üzerinden muhasebeleştirilmesi esas olduğundan, envanteri tam çıkarılamayan ve değerlemesi yapılmayan maddi duran varlık kayıtları gerçeği yansıtmayacak, mali tablo ve raporlarda gerçek bilgileri ve değerleri ile yer almayacaktır. Tüm maddi duran varlıkların envanteri çıkarılıp, değerlemesi yapılmadığı takdirde “500 Net Değer Hesabı” da gerçek değerini göstermeyecektir

Bu nedenle taşınmazlara ilişkin olarak envanter kayıtlarının Yönetmelikte ayrıntılı olarak belirtilmiş formlar aracılığı ile yapılması ve değerlendirme işlemlerinin de aynı Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yapılarak mali tabloların doğru ve tam bilgi üretebilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguda belirtilen Taşınmaz Kayıtlarının ve Değerleme İşlemlerinin Mevzuata uygun şekilde yapılmaması Sampaş A.Ş. yazılım firmasının Emlak ve Kamulaştırma birimindeki taşınmaz değerlemelerinin ayrıntılı olarak Muhasebe birimindeki yazılım sistemine entegresinin yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Bununla ilgili çalışmalar devam etmekte olup firmanın gerekli düzenlemeler yapması sağlanacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi sorunun yazılım firmasına iletildiğini ve çözüm için çalışmalara başlanıldığını bildirmiştir.

Bulgumuzda belirtilen hatalı işlemler, mali tablolarda yer alan 250, 251 ve 252 kod numaralı taşınmaz hesaplarının doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gölbaşı Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesaplar hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İçinde Belediye Ana Hizmet Binasının da Yer Aldığı İdareye Ait Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayan taşınmazları olduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde cins tashihi:

“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi” şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

“(1)Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2)Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”

Yapılan inceleme sonucunda; Belediyenin Ana Hizmet Binası olan Gaziosmanpaşa Mahallesi 226 ada 7 no.lu parseldeki binanın, Belediye Fen İşleri Müdürlüğü'nün bulunduğu Gaziosmanpaşa Mahallesi 118840 ada 5 no.lu parseldeki binanın, Mehmet Akif Kültür Merkezi olarak kullanılan Gaziosmanpaşa Mahallesi 586 ada 8 no.lu parseldeki binanın ve Alpaslan Türkeş Kültür Merkezi olarak kullanılan Bahçelievler Mahallesi 118847 ada 1 no.lu parseldeki binanın tapu kayıtlarında halen “arsa” olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Dolayısıyla tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri örtüşmemektedir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan incelemede bahse konu olan taşınmazlardan Fen İşleri Müdürlüğü binası Gölbaşı sınırlarında İmar Planı olmadığı ve Büyükşehir Belediyesi sınırlarında değilken yapılan mevcut bir yapı olduğundan, İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi bulunmamaktadır.

Belediye Hizmet Binasının yapımı Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirildiğinden dolayı, yapı kontrollüğü ve diğer işlemleri de Ankara Büyükşehir Belediyesi marifetiyle yürütülecek olup İskan Belgesi ile ilgili işlemlerin başlatılması konusunda Büyükşehir Belediyesiyle irtibata geçilecektir.

Mehmet Akif Kültür Merkezi ve Alparslan Türkeş Kültür Merkezlerinin iskanlarıyla ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Taşınmazlara ait Yapı Kullanma İzin Belgesi alındıktan sonra Tapuda kayıtlı olan taşınmazların cins tashihlerinin yapılması sağlanacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, Fen İşleri Müdürlüğü hizmet binasının yapı kullanım izin belgesi almasının mümkün olmadığını, diğer binalarla ilgili çalışmaların başlatıldığını ve bu süreç tamamlanınca tapuda cins tashihlerinin yapılacağını belirtmiştir.

Bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazın Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Belediye tarafından kiraya verilen 97 adet taşınmazın duran varlıklarla ilgili hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “990 - Kiraya verilen duran varlıklar hesabı” ile ilgili 475 (1) maddesinde:

“Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır” ifadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin 476 (1) maddesinde:

“ Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1 – Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1 – Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Belediye tarafından kiraya verilen 97 adet taşınmazın duran varlıklarla ilgili hesaplarda izlenerek, yukarıda açıklanan yönetmelik hükümlerine uygun işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguda belirtilen belediyemiz tarafından kiraya verilen taşınmazların muhasebe kaydına alınması sağlanmış olup bununla ilgili M.İ.F ektedir” denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgu konusu hakkında, kamu idaresi tarafından 1.501.867,40 TL'lik düzeltme yapıldığı bildirilmiştir. Ancak yapılan düzeltme 2018 yılı içinde yapıldığı için 2017 yılı muhasebe işlemlerinde düzeltme sağlamamıştır.

BULGU 3: Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar İle Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince kamu kurumları tarafından kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisi ile ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi için gerekli olan kamulaştırma bilgileri ilgili tapu idaresinden alınmamaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde:

"Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir." Hükmü bulunmaktadır.

Aynı Kanununun 39'uncu maddesinde:

"Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan

vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.” Düzenlemesine yer verilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde ise:

“Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.” Düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde emlak vergisine konu taşınmazın kamu kurumları tarafından kamulaştırılması halinde kamu kurumları, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde bu vergiden muaf oldukları için mükellefiyet ortadan kalkmaktadır. Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde ise kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarh edilecektir. Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulmuş olup Tapu Daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleri nedeniyle emlak vergisinin mükellefi ve sorumlusu değişmekte, cezalı emlak vergisi tarhı söz konusu olabilmektedir. Ayrıca vergiye konu emlakın bu vergiden muaf kamu idareleri tarafından kamulaştırılması halinde ise muafiyet söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle kamulaştırma, devir ve ferağ gibi nedenlerle emlak vergisiyle ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için gerekli bilgilerin belediye tarafından başta tapu idareleri olmak üzere diğer kurum ve kişilerden alınması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde: *“Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder”* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *“Devamlı bilgi verme”* başlıklı 149'uncu maddesinde: *“Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince*

kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar” düzenlemesine, “Bilgi vermekten imtina edememek” başlıklı 151’inci maddesinde de: “Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler, özel kanunlarda yazılı mahremiyet hükümlerini ileri sürerek, bilgi vermekten imtina edemezler” düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Kanun’un mükerrer 335’inci maddesinde ise 149’uncu madde hükümleri çerçevesinde bilgi verme görevini yerine getirmeyenlere “Özel Usulsüzlük Cezası” kesileceği düzenlenmiştir.

Yukarda yer verilen hükümler çerçevesinde kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleriyle ilgili bilgilerin emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediye tarafından ilgili kurum ve kişilerden istenilmesi ilgili kurum ve kişiler tarafından ise istenilen bilgilerin verilmesi, aksi durumda belediye tarafından özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince kamu kurumları tarafından kamulaştırmalar ile devir ve ferağ edilen taşınmazların emlak vergisi ile ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için Gölbaşı Tapu Dairesi ile yazışma yapılmış olup yazı ekte sunulmuş ve yazının cevabına göre işlemler yerine getirilecektir" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, Tapu Müdürlüğüne konu hakkında bildirimde bulunmuş ancak Tapu Müdürlüğünden şu aşamada herhangi bir cevap yazısı gelmediği anlaşılmıştır. Konu takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Otopark Yönetmeliği Uyarınca Alınması Gereken Otopark Bedellerinin Hiç Alınmaması ve Ankara Büyükşehir Belediyesine Herhangi Bir Aktarmanın Yapılmaması

Belediyelerin otopark hesapları ile ilgili temel düzenleme, 3194 sayılı İmar Kanununa dayanılarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılan 01.07.1993 tarihli 21624 sayılı Otopark Yönetmeliğidir.

Bu Yönetmeliğin “Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili” başlıklı bölümünde:

“Madde 10- (Değişik birinci fıkra:RG-22/04/2006-26147) Otopark bedelinin hesabında, 4 üncü maddenin (d) bendinde belirtilen birim park alanları ile 5 inci maddede belirtilen otopark sayısı esas alınır.

(Değişik ikinci fıkra:RG-22/04/2006-26147) Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri de dikkate alınarak belediye meclisleri veya il genel meclisleri tarafından belirlenir.

Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlere göre; otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılacağı, İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağının, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılacağı açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla Büyükşehir Belediyesi olan yerlerde, bu gelirlerin büyükşehir belediyesince ilçe belediyesi adına kamu bankalarından birinde açtıracağı otopark hesabına aktarılması gerekmektedir.

Ancak Gölbaşı Belediyesi tarafından, 2017 yılı içerisinde “120.05.09.01.51 Otopark Yönetmeliği Uyarınca Alınan Otopark Bedeli” hesabının hiç çalıştırılmadığı dolayısıyla Büyükşehir Belediyesine herhangi bir aktarmanın da yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Gölbaşı Belediyesi sınırları içerisinde otopark ihtiyacı her parselin kendi içerisinde karşılanmaktadır.

Otopark parseli içerisinde karşılandığı ve yapıldığı için otopark bedeli tahsilatı yapılmamaktadır" denilmektedir.

Sonuç olarak Her ne kadar İdare tarafından Gölbaşı Belediyesi sınırları içerisinde otopark ihtiyacının her parselin kendi içerisinde karşılandığı belirtilmişse de bunu kanıtlayacak herhangi bir bilgi veya belge tarafımıza gönderilmemiştir.

Bu nedenle bulgu konusu husus takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Payı”nın Hatalı Bir Biçimde Muhasebeleştirilmesi

Gölbaşı Belediyesinde Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Payının muhasebeleştirilmesinde “362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı” yerine “363 Kamu İdareleri Payları Hesabı”nın kullanıldığı görülmüştür.

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde:

“Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarlar, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılır”

Denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 274'üncü maddesi gereğince bütçe ile ilişkilendirilmeksizin 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu çerçevesinde 2017 yılı için Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı adına yapılan 4.735.632,69 TL'lik tahsilatın 362 Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Hatalı bu uygulama neticesinde mali rapor ve tablolarında 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı 4.735.632,69 TL fazla değerle yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtildiği gibi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Payının muhasebeleştirilmesinde bundan böyle 362 Fonlar ve Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar hesabı kullanılacak olup 363 Kamu İdarelerine Paylar hesabındaki bu işle ilgili bakiyenin de 362 hesaba aktarılması yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından yapılan hata kabul edilmiş olup, bulgu konusu hususun düzeltilip düzeltilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Destek Hizmetleri Müdürlüğünün Görev Tanımına Uyulmaması

Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yapılması gereken ve İdarenin tümünü ilgilendiren işlemlerin diğer harcama birimleri tarafından yerine getirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin ikinci fıkrasında Destek Hizmetleri Biriminin görevleri sayılmıştır. Buna göre:

“Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri malî işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenler destek hizmetlerini yürüten birim, sadece harcama birimlerini ilgilendirenler ise harcama birimleri tarafından gerçekleştirilir. Ancak, harcama yetkililiği görevi uhdesinde kalmak şartıyla, harcama birimlerinin talebi ve üst yöneticinin onayıyla bu işlemler destek hizmetlerini yürüten birim tarafından yapılabilir.

...”

Denilmektedir.

Buna göre; Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri malî işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenlerin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Oysa Gölbaşı Belediyesinde yapılan incelemelerimizde; idarenin tamamını ilgilendiren ve Kanunda sayılan işlemlerin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından değil, yukarıdaki Kanun hükmüne aykırı olarak diğer harcama birimlerce yaptırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bilindiği üzere 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 60'ıncı madde *“Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri malî işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenler destek hizmetlerini yürüten birim, sadece harcama birimlerini ilgilendirenler ise harcama birimleri tarafından gerçekleştirilir. Ancak, harcama yetkililiği görevi uhdesinde kalmak şartıyla, harcama birimlerinin talebi ve üst yöneticinin onayıyla bu işlemler destek hizmetlerini yürüten birim tarafından yapılabilir.”* Hükmü gereğince; belediyemizde satınalma ile ilgili işlemler destek hizmet birimi olarak İşletme Müdürlüğü yönetmeliğinde düzenlenmiş, kiraya verme ile ilgili işlemler ise Mali Hizmetler Müdürlüğü Yönetmeliğinde destek hizmet birimi olarak görevlendirilmiştir" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilen cevap bulgu konusu tespiti karşılamadığı gibi yapılan uygulamanın 5018 sayılı Kanuna aykırı olduğu açıktır.

Bu nedenle bulgu konusu husus takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Elektronik Haberleşme Kanunu' nun "Geçiş Hakkı" başlıklı 22' nci maddesinde "*Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar*". Hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanun'un 25' inci maddesi ise geçiş hakkı sağlayıcısı ile işletmeci arasındaki sözleşmenin mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile serbestçe yapılabileceği belirtilmiştir. Geçiş hakkı ücretine ilişkin ayrıntılı düzenlemelere ise Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'de yer verilmiştir.

Mezkur yönetmeliğin 9'uncu maddesinde "*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*" hükmüne yer verilmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde belediye mücavir alanları içinde kalan yerlerde bulunan telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinin durumlarının tespit edilerek geçiş hakkı ücretlerinin belirlenmesinin gerektiği açıktır.

Yapılan incelemede ise belediye tarafından bu konuda herhangi bir çalışma yapılmadığı ve geçiş hakkı ücretlerine ilişkin takip ve tahsilatın gerçekleştirilmediği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; Belediyenin mücavir alanları içinde kalan, mevcut veya daha sonra yapılacak tüm telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinin tespiti gerçekleştirilerek ilgili kamu gelirin tahsil edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen Sabit ve Mobil haberleşme alt yapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesi ile ilgili geçiş ücretlerinin tahsili için ilgili kurum ya da kuruluşların yazılımı yapılmış olup takibi sağlanacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulgu konusu hakkında çalışma yapılacağını bildirmiştir. Bu nedenle konu gelecek yıl denetiminde izlenecektir.

BULGU 8: 775 Sayılı Gecekondu Kanunu Hükümlerine Göre Oluşturulması Gereken “Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı”nın Kullanılmaması ve Bu Hesaba Aktarılması gereken % 10’luk Payın Amacı Dışında Kullanılması

Gecekondu Kanunu Hükümlerine göre oluşturulması gereken “362.01.99 Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı”nın hiç kullanılmadığı, fon hesabının belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazlarının satış bedellerinden aktarılması gereken % 10 luk pay olan 1.146.466,25 TL nin amacı dışında kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanununun “Fonların teşkili ve kullanılması” başlıklı 12’nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13’üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

775 sayılı kanunun 13’üncü maddesinde aynen:

“Buna göre 12’nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. “

Denilmektedir.

Yukarıda mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun “Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir” başlıklı 5 inci maddesinde; “... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...”

Denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Fonun teşkili ve muhasebeleştirilmesine ilişkin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında aynen:

“20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12 nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır.”

Denilmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, Hazine tarafından toplu olarak gönderilen tutarların tamamı 800.05.02.08.99 nolu “Mahalli İdarelere Ait Diğer Paylar Hesabı”na kaydedilmektedir. İlgili yılında, ilgili madde kapsamında yapılan satışlardan Belediyeye gönderilen %10'luk fon payı tutarı ile %30'luk pay tutarı toplamı 4.223.028,68 TL'dir. Fon hesabına aktarılması gereken %10'luk orana isabet eden tutar ise 1.146.466,25 TL'dir. Bu tutarın 362.01.99 nolu “Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı”na alınmayarak tamamının 600.05.02.08.99 Mahalli İdarelere Ait Paylar Hesabına kaydedildiği ve 1.146.466,25 TL'lik gelirin yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine aykırı biçimde cari hesaplara aktarılarak belediyenin diğer giderleri için harcandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla “362.01.99 Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı”nın kullanılarak bu hesapta yer alan tutarların amacı için kullanılması gerekmektedir.

Bahsi geçen bulgu 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olmasına karşın, uygulamanın halen mevzuata uygun hale getirilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Hazine arazilerinin şahsından elde edilen gelirden 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre gönderilen %10'luk fon payı olan 1.146.466,25 TL diğer gelirlerle birlikte vadeli hesapta değerlendirmek suretiyle faiz geliri de elde edilmiştir. Ancak bu pay bundan böyle Haziran 2018 itibariyle 362.01.99 nolu hesapta takip edilmeye başlanacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre gönderilen %10'luk fon payı olan 1.146.466,25 TL'nin diğer gelirlerle birlikte vadeli hesapta faiz geliri elde ettiğini ve bu payın Haziran 2018 itibariyle 362.01.99 nolu hesapta takip edilmeye başlanacağını belirtmiştir. Ancak 2017 yılı muhasebe işlemlerinde bu hesap alanına ilişkin düzeltme sağlanmamıştır.

Bu nedenle bulgu konusu husus takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Elektrik Enerjisi Tedarik Eden Şirketlerin “Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi” Beyannamelerinde Gelir Kaybı Riski Bulunması

Elektrik Enerjisi Tedarik Eden Şirketlerin Beyannamelerinin kontrol edilememesi nedeniyle, Belediyenin Gelir Kaybı riskiyle karşı karşıya olduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çeşitli Vergiler başlıklı beşinci bölümünde:

“2. Elektrik ve havagazı tüketim vergisi:

Konu:

Madde 34 – Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir.

Mükellef ve sorumlu:

Madde 35 – Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleftirler.

(Değişik ikinci fıkra: 9/7/2008-5784/14 md.) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar. Organize sanayi bölgelerinde tüketilen elektrik enerjisinin vergisini organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliklerine elektriği temin eden kuruluş öder.

...

Matrah:

Madde 37 – (Değişik: 9/7/2008-5784/15 md.)

Verginin matrahı; elektriğin iletimi, dağıtımı ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedelleri hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedeli ile havagazının satış bedelidir. Matraha vergi, fon ve paylar dahil edilmez.

Nispet:

Madde 38 – Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi aşağıda gösterilen nispetlerde alınır.

a) İmal ve istihsal, taşıma, yükleme boşaltma, soğutma, telli ve telsiz telgraf ve telefon miraselesi işlerinde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 1,

b) (a) bendi dışında kalan maksatlar için tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 5,

c) Havagazının satış bedelinden yüzde 5.

Beyan ve ödeme:⁽¹⁾

Madde 39 – Elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar. Elektrik ve havagazı işleri bütçesi içinde yer alan belediyeler bu hükümden müstesnadır.

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlere göre; Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi düzenlenmiş olup, bu vergiye ilişkin olarak konu, matrah, nispet açıklanmış ayrıca bu verginin ödenmesindeki sorumluluk elektrik enerjisini tedarik eden kuruluşlara verilmiştir. Bu kuruluşlar bu sorumluluğu yerine getirirken; satış bedeli ile birlikte bu verginin tahsil edilip ilgili belediyeye tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı süre içinde ödemeye mecburdurlar.

Gölbaşı ilçesi sınırları içerisinde Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında yer alan 70 adet Elektrik Tedarik Şirketinin olduğu ve bunların nihai tüketicilere elektrik satışı yaptıkları varsayılmaktadır. Bu şirketlerin 2017 yılı boyunca nihai tüketicilere yaptıkları elektrik satışı üzerinden, abone türlerine göre %5 ve %1'lik vergi oranları esas alınarak Belediyeye Elektrik

tüketim vergisi beyanında buldukları, bu şekilde ödenen elektrik tüketim vergisi tutarının %5'lik abone grubu için 2.658.470,97 TL ve %1'lik abone grubu için ise 398.208,71 TL olmak üzere toplamda 3.056.679,68 TL olduğu görülmüştür.

Gölbaşı Belediyesinde yaptığımız incelemelerde konuyla ilgili olarak şu risklerin olduğu tespit edilmiştir:

1- İlçe sınırları dahilinde nihai tüketicilere elektrik enerjisi satan, kanun gereği verginin toplanmasından ve ödenmesinden sorumlu olan elektrik tedarikçisi şirketlerin toplam sayısı bilinmemekte, Belediye tarafından sadece beyanname veren şirketlerin beyanı esas alınarak 2017 yılında 70 adet tedarikçi olduğu zımnen kabul edilmektedir. Oysa elektrik satışı yapıp Belediyeye beyanname vermeyen tedarikçi var mı, varsa kaç tanesinin bu durumda olduğu bilinmemekte ve kontrolü yapılamamaktadır.

2- Belediye tarafından Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Beyannamesinde yer alan abonelerin %1'lik veya %5'lik abone gruplarında yer alan müşterilerden olup olmadıklarının kontrolü sağlanamamaktadır.

3- Elektrik tedarikçisi olan şirketlerden elektrik satın alan serbest tüketicilerin ilgili aydaki gerçek elektrik tüketim miktarının, tedarikçi şirketlerin Belediyeye beyan ettikleri elektrik tüketim miktarıyla uyuşup uyuşmadığı bilinmemektedir.

4- Tedarikçi şirketlerin beyannamelerini Gölbaşı Belediyesi dışında başka bir Belediyeye bildirip bildirilmediği bilinmemektedir.

Yukarıda belirtilen riskler Belediyenin gelirleri ve asli alacakları arasında yer alan Elektrik Tüketim Vergisinin miktarını ciddi ölçüde etkileyip Belediye açısından gelir kaybına yol açabilecek hususlar içermektedir. Nitekim yaptığımız incelemeler esnasında geçmiş yıllarla karşılaştırıldığında elektrik tüketim miktarlarındaki artışa karşın oransal olarak Elektrik Tüketim Vergisinde aynı oranda yansımadağı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki elektrik enerjisi tedarik eden şirketlerin Elektrik ve Havagazı Tüketim vergisi beyannamelerinde kontrol riski bulunduğu tespiti konusunda belediyemizce elektrik tedarikini firmaların üretim ve beyanda bulunması gibi işlemlerinin kontrolünü yapma görevi bulunmadığı için bu konuda Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş. ile gerekli yazışmalar yapılmış ancak bu güne kadar bir netice alınamamış olup bununla ilgili belgeler ektedir.

Konunun çözümü Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından çıkarılacak bir tebliğde tedarikçilerle tüketiciler arasında imzalanan sözleşmelerin birer suretinin belediyelere bildirilmesi zorunluluğu ile Enerji Bakanlığının dağıtılan elektrik ve beyan edilen elektiriği karşılaştıran bir sistem kurması ile çözüleceği kanaatindeyiz" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresinin savunma eklerinden de anlaşılacağı üzere gerekli bir kısım yazışmalar yapılmış ancak herhangi bir netice alınamamıştır. Konunun muhatapları arasında yer alan Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş'nin, Enerji Bakanlığının ve Gelir İdaresi Başkanlığının sorunun çözülebilmesi için ilçe belediyesine yardımcı olması ve Gölbaşı Belediyesinin de yasal sorumluluklarını böylece yerine getirmesi gerekmektedir.

Bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir..

BULGU 10: Park Alanlarının Kiralanması

Belediye sınırları içerisinde yer alıp imar planlarında “park” alanı olarak gözüken ancak henüz park olarak düzenlenmemiş bazı alanların kiraya verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14’üncü maddesinde:

“Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.....” denilmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununun “Kamuya ait gayrimenkuller” başlıklı 11’inci maddesinde:

“İmar planlarında; meydan, yol, su yolu, park, yeşil saha, otopark, toplu taşıma istasyonu ve terminal gibi umumi hizmetlere ayrılmış yerlere rastlayan Vakıflar Genel

Müdürlüğüne ait gayrimenkuller ile askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ile ülke güvenliği ile doğrudan doğruya ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait hareket ve savunma amaçlı yerler hariç Hazine ve özel idareye ait arazi ve arsalar belediye veya valiliğin teklifi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye; belediye ve mücavir alan hudutları dışında özel idareye bedelsiz terk edilir ve tapu kaydı terkin edilir. Ancak, bu yerlerin üzerinde bina bulunduğu takdirde, arsası hariç yalnız binanın halihazır kıymeti için takdir edilecek bedel ödenir. Bedeli ve ödeme şekli taraflarca tespit olunur.

Bu suretle mal edilen arazi ve arsalar belediye veya özel idare tarafından satılamaz ve başka bir maksat için kullanılamaz. Bu hususta tapu kütüğünün beyanlar hanesine gerekli şerh konur.

Bu yerlerin kullanılış şekli, yeni bir imar planıyla değiştirilip özel mülkiyete konu olabilecek hale getirildiği takdirde, bu yerler devir alınan idareye belediye veya özel idarece aynı usulle iade edilir. Buna aykırı davranışı sabit olan ilgililer şahsen sorumludur. Bu terkinler hiçbir şekilde resim, harç ve vergiye tabi değildir.

(Değişik: 25/2/1998 - 4342/35 md.) Hazırlanan imar planı sınırları içindeki kadastral yollar ile meydanlar, imar planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybederek, onaylanmış imar planı kararı ile getirilen kullanma amacına konu ve tabi olurlar.

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/14 md.) Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve ağaçlandırılmak üzere izin verilen taşınmazlardan projesine uygun olarak ağaçlandırılanlar, imar planı kararıyla başka amaca ayrılamaz.”

“Arazi ve arsa düzenlemesi” başlıklı 18’inci maddesinde ise:

“İmar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve re’sen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dışında ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır.

Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtımı sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "düzenleme ortaklık payı" olarak düşülebilir. Ancak, bu maddeye

göre alınacak düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin yüzde kırkını geçemez.

Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tâbi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumî hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz.” Denilmektedir.

Yapılan incelemede; imar planında park alanı olarak tespit edilen 8 adet alanın park olarak düzenlenmeyip genellikle peyzaj ve çiçek, fidan satımı amacıyla ticari olarak faaliyette bulunan şahıs ve şirketlere kiralandığı görülmüştür.

Yukarıda bahsedilen 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerine göre, gerek hazineden devredilen gerekse düzenleme ortaklık payı olarak özel mülkiyetten belediyeye intikal etmiş alanların “umumi hizmete” ayrılmış olması nedeniyle başka maksatlarla kullanılmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Bu nedenle, yapılan kiralama işlemlerinin İmar Kanunu hükümlerine aykırı olduğu görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Her ne kadar 3194 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre park alanı gibi umumi hizmete ayrılmış alanların amacı dışında kullanılmayacağı belirtilmiş olsa da 5393 sayılı Belediye Kanununun 79. maddesine göre bu tür yerlerin tasarrufu belediyelere ait olduğu için henüz sık yerleşimin oluşmadığı bölgelerdeki park alanları geçici süreyle Belediyemize gelir sağlamak amacıyla genellikle peyzaj işlerinin yapılabilmesi için kiraya verilmiştir. Ancak bundan böyle park yerlerinin kiraya verilmesi hususunda azami hassasiyet gösterilecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında belirtilen 5393 sayılı Kanunun 79’ uncu maddesinde; “Diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı kalmak üzere, mezarlıklar ile belediye sınırları içinde bulunan ve sahipsiz arazi niteliğinde olan seyrangâh, harman yeri, koruluk, dinlenme yerleri, meydanlar, bataklık, çöp döküm sahaları, yıkılmış kale ve kulelerin arsaları ve enkazı ve benzeri yerler belediyenin tasarrufundadır” denilmektedir. Madde metninde park alanları ibaresi geçmemekte olup kaldı ki kiralama işleminin bulguda açıklanan İmar Kanunu hükümlerine göre yapılmasının mümkün olmaması nedeniyle “diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı kalmak üzere” ifadesi gereği zaten bu madde kapsamında da

değerlendirilemeyeceği açıktır.

Bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir..

BULGU 11: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerden Eğlence Vergisi Alınmaması

Belediye sınırları içerisinde yer alıp eğlence hizmeti sunan işletmeler için Eğlence Vergisi tahakkukunun yapılmadığı, bu suretle Kurumun gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediye ve mücavir alan sınırları içindeki eğlence faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna alınmıştır. Kanun'un 17 ve 21'inci maddelerinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 21'inci maddesinde ise eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin 1/5 nolu ayırımında, sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden %20 oranında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kanun'un 20/3'üncü maddesinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, Belediye Meclislerince takdir edilecek miktarda eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Danıştay 9'uncu Dairesinin 07.11.2007 tarih ve E: 2005/5313, K:2007/3726 sayılı kararında özetle, "*play station salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığı...*" Denilmektedir.

Görüldüğü üzere, Danıştay atari, oyun makinesi ve bilgisayar oyunlarının oynatıldığı play-station oyun salonlarının faaliyetlerinin eğlence vergisinin konusuna girdiği görüşündedir.

Zabıta Müdürlüğünden alınan verilere göre ruhsatlı olarak faaliyette bulunan ve faaliyet konusu play station oyun salonu olan 13 adet işyeri bulunmasına rağmen bu yerlerin hiçbirisi için eğlence vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen tenkit ve tavsiyeleriniz doğrultusunda eğlence vergisi mükellefleriyle Zabıta Müdürlüğünden mükelleflerin ruhsat bilgileri istenmiş olup gereği yerine getirilecektir" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, eğlence vergisi mükellefleriyle ilgili olarak Zabıta Müdürlüğünden mükelleflerin ruhsat bilgilerinin istendiğini ve konu ile ilgili olarak gerekenin yapılacağını beyan etmiştir.

Bu nedenle bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde İmar Planlarına Uygun Olmayan Yapılaşmanın Bulunması

Gölbaşı Sahil Caddesi ile Haymana Yolunun solunda kalan Mogan Gölü sahil şeridinde ticari rekreasyon alanı olarak planlanan bölgede bulunan ticari işletmeler ve sosyal tesislerin tabiat varlığını korumaya yönelik imar düzenlemelerine aykırı yapılaştıkları görülmüştür.

19.10.1989 tarih ve 383 sayılı “Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin;

“Amaç” başlıklı 1’ inci maddesinde;

“Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı 2872 sayılı Çevre Kanununun 9.maddesine göre "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak ilan edilen ve edilecek alanların sahip olduğu çevre değerlerini korumak ve mevcut çevre sorunlarını gidermek için tüm tedbirleri almak, bu alanların koruma ve kullanma esaslarını belirlemek, imar planlarını yapmak, mevcut her ölçekteki plan ve plan kararlarını revize etmek ve re'sen onaylamak üzere Çevre Bakanlığına bağlı ve Tüzel Kişiliğe sahip Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının kurulması ile bu Kurumun teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kurumun yönetimine ve işletilmesine dair temel ilkeler şunlardır:

a) Milletlerarası koruma sözleşmeleri ve Çevre Mevzuatı da dikkate alınarak Bölgedeki koruma ve kullanma esaslarını tesbit etmek ve yeni düzenlemeler yapmak.

b) Bölgenin bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı doğrultusunda korunması için her türlü icraatta bulunmak, araştırma ve incelemeleri yapmak ve yaptırmak, gerektiğinde tüm kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili dernekler ve milletlerarası kuruluşlarla işbirliği sağlamak”,

Koruma ve yapılaşmaya ilişkin “Genel Esasları” başlıklı 19’uncu maddesinde:

“Bölgede yapılacak her türlü yapı ve tesis Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde Başkanlığın iznine ve denetimine tabidir.

a) Yapılan tahsisler, verilmiş ön izinler ve ruhsatlar ile her ölçekteki projeler Başkanlığın amaç ve ilkeleri doğrultusunda yeniden değerlendirilir. Bölge içerisinde uygulanmakta olan planlar için kat ve yoğunluk sınırlaması konulabilir. Kanalizasyon atık ve artıklarının çevreyi ve denizi kirletmeyecek şekilde yapılması mecburidir. Altyapı atık ve artıkların arıtılmasını veya açık denize atılmasını sağlayacak şekilde düzenlenir.

...

c) Doğayı bozmamak ve doğa ile uyum sağlamak ve kıyı mevzuatına aykırı olmamak şartıyla restoran, kafeterya, büfe,plaj, satış yeri, ofis, iskele, yat ikmal, bakım ve onarım yerleri ile bölgenin gerektirdiği diğer tesisler, günü birlik hizmet tesisleri ve müstemilatı ile yat yolcularının kısa süre içinde dinlenmesini sağlamak üzere az sayıda sınırlı yatak kapasitesine sahip yat-oteller (yatel) için inşaat ve işletme izni verilebilir.

d) Mevcut nazım ve uygulama imar planlarına ve mevzuata aykırı hertürlü yapı 3194 Sayılı İmar Kanunundaki esaslar dahilinde yıktırılır. Mevzuata aykırı yapının inşasının durdurulması veya yıktırılması için gerekli işlemler ilgili kuruluşlarca yürütülür. Kanunda öngörülen sürelerde yıktırılmayan yapılar Bakanlıkça masrafi yapı sahibinden alınarak, Bölgedeki Kamu Kurum ve Kuruluşlarının imkanlarından yararlanmak suretiyle yıktırılır. İşlemleri geciktiren sorumlular hakkında kanuni takibat yapılır.

...

g) Kamu kuruluşlarınca bu alanlarda yapılacak her türlü yapı ve tesis için Başkanlığın görüşü alınır.

...

ı) Koruma ve yapılaşma esaslarına dair diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir” denilmektedir.

8/8/2011 tarihli ve 648 sayılı KHK'nın 15'inci maddesi ile 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı KHK'nın Ek 1'inci maddesinde yapılan değişiklikle bu KHK ile kurulan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılmış ve bu KHK'da belirtilen iş ve işlemlerin Bakan tarafından uygun görülen Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birimlerince yürütüleceği hüküm

altına alınmıştır. Halen 383 sayılı KHK ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına verilmiş olan görev ve yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

22.10.1990 tarih ve 90/1117 sayılı “Bazı alanların ‘Özel Çevre Koruma Bölgesi’ olarak tespit ve ilanı ile bu alanlarda uygulanacak esaslara ilişkin Bakanlar Kurulu Kararının;

1’inci maddesinde:

“Ekolojik öneme sahip, çevre kirlenmesine ve bozulmaya hassas, tarih ve tabiat varlıkları bulunan alanların gelecek nesillere intikalini sağlamak, getirilecek koruma ve gelişme kararları ile bu vasıflarının devamlılığını temin etmek amacıyla, ekli haritalarda kara ve deniz sınırları koordinatlarla belirtilen alanlar ‘Özel Çevre Koruma Bölgesi’ olarak tespit ve ilan edilmiştir”,

3’üncü maddesinde:

“Özel çevre koruma bölgelerinde ilgili mevzuat hükümlerine göre çevrenin korunması, geliştirilmesi ve yapılaşması hakkındaki esas ve usuller Başbakanlık özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca hazırlanır. Söz konusu esas ve usuller çerçevesinde bölgedeki faaliyetlerle ilgili tedbirlerin alınması ve kontrolü yetkisi valiliklere aittir.

Özel çevre koruma bölgesi tespit ve İlanına İlişkin kararların ilgili mevzuat hükümlerine göre mahallinde uygulanmasından ve takibinden, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye başkanı, köy yerleşik alanlarında muhtar, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabi alanlarda Orman İşletme Müdürlükleri, belediye sınırları ve mücavir alanları ile orman alanı dışında ise İl Bayındırlık ve İskan Müdürlükleri sorumludur.”

Denilmektedir.

Yukarıda bahsedilen Bakanlar Kurulu Kararına ekli listede de büyük bölümü Gölbaşı Belediyesi sınırlarında kalan Mogan ve Eymir Göllerini ve etki alanını kapsayan koordinatları belirtilen alan “Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi” ilan edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün 2015-2019 tarihleri arasını kapsayan Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Yönetim Planında bölgenin önemi özet olarak şu şekilde ifade edilmiştir:

“Özel çevre koruma bölgeleri; tarihi, doğal, kültürel vb. değerler açısından bütünlük

gösteren, gerek ülke, gerekse dünya ölçeğinde ekolojik alanlardır. Bu alanlardan biri de bu Plana konu olan Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesidir.

Mogan ve Eymir gölleri vadisi, İmrahor vadisi ve Elmadağ vadiler sistemi, su rejiminin yanı sıra hava koridoru olma özellikleri nedeniyle, hava kirliliği ve iklim stabilizasyonu açısından Ankara kenti için büyük önem taşımaktadır.

Mogan Gölü'nün varlığı, doğrudan göle boşalan derelere ve yine derelerle beslenen güneyindeki sulak alana (Çökek bataklığı) bağlıdır. Eymir Gölü'nün varlığı ise büyük ölçüde Mogan gölünden gelen fazla sulara bağlıdır. Dereler ve bunların yatakları üzerinde yapılacak olumsuz müdahaleler, göllerin zaten az olan su hacimlerinin daha da azalmasına ve kirlenerek kalitelerinin bozulmasına neden olacaktır.

Sulak alan ekosistemleri ve bunları çevreleyen, sazlıklar, tatlı su bataklıkları, çayırlar ve bozkır alanları, geniş ağaçlandırma alanları, orman açıklıkları ve bunların oluşturduğu farklı yaşam ortamları, sulak alan ekosistemlerinin ve ormanların oluşturduğu mikro klima zengin bir biyolojik çeşitliliğin gelişmesine ve yaşamasına olanak sağlamıştır. Bu biyolojik çeşitliliğe birkaç örnek verecek olursak;

-Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde 80 ayrı familyadan 494 bitki taksonu belirlenmiştir. Bunlardan 52 tanesi endemiktir (sadece belirli bir bölgede yetişebilen).

-Mogan ve Eymir havzasında geçmişte yapılan incelemelerde 4 ayrı familyaya ait 15 balık türü olduğu belirlenmiştir.

-Mogan Gölü ülkemizdeki 184 önemli kuş alanından biridir. Bugüne kadar yapılan gözlemler neticesinde alanda 227 kuş türü tespit edilmiştir.

-ODTÜ Biyoloji Bölümü, Doğa Koruma Merkezi ve Butterfly International adlı kurumlardan uzmanların son 6 yılda ayrı ayrı yaptıkları araştırmalar sonucunda sadece ODTÜ arazi içinde 126 gündüz kelebeği türü tespit edilmiştir. İngiltere'de bugüne kadar 60 kelebek türünün gözlemlendiği düşünüldüğünde, bu sayının ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

- Bunların dışında bölge sadece suda, suda ve karada yaşayabilen (amfibi) ve sadece karada yaşayan tabiat varlığı olarak korunması gereken biyolojik çeşitliliğe sahiptir.

Alan için en büyük tehlike yapılaşmanın oluşturduğu yoğun baskı neticesinde su

rejiminin ve su kalitesinin bozulması; bunun sonucunda bugün için yöreye katma değer sağlayan doğallığın ve sakinliğin yok olması ve peyzaj değerlerinin ortadan kalmasıdır. Bunun için alandaki yapılaşma ve her türlü insan faaliyeti bu tehlike sürekli göz önünde bulundurularak yönetilmelidir.

Mogan ve Eymir Gölleri, kıyılarında bulunan tesislerin baskısı altındadır. Gerekli tedbirler alınmadığı sürece göllerin devamlılığı tehlike altına girecektir.”

Yönetim planı bölgenin önemini ve korunması için neler yapılması gerektiğini içeren detaylı bir plandır. Planın uygulanması bölgenin korunması adına hayati öneme sahiptir.

Yapılan incelemede; özellikle Mogan sahil şeridinde Bakanlık tarafından yapılan imar düzenlemelerine uygun olmayan yapılaşma olduğu görülmüştür. Gölbaşı Sahil Caddesi ile Haymana Yolunun solunda kalan Mogan Gölü sahil şeridinde ticari rekreasyon alanı olarak planlanan bölgede bulunan toplam 36 adet ticari işletme ve sosyal tesisin 27 tanesinin yapı ruhsatı bulunmadığı, 9 adet yapı ruhsatı bulunan tesisin ise ruhsat koşullarına uymayan yapılar olduğu görülmüştür. Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün 2015-2019 tarihleri arasında kapsayan Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Yönetim Planında da “Mogan ve Eymir Gölleri, kıyılarında bulunan tesislerin baskısı altındadır. Gerekli tedbirler alınmadığı sürece göllerin devamlılığı tehlike altına girecektir.” denilerek bu bölgedeki uygun olmayan yapılaşmanın bölgenin geleceğini tehdit ettiği ortaya konulmuştur.

Bahsedilen bölgede özel işletmeler olduğu gibi çok sayıda kamu kurum ve kuruluşlarının da tesisi olduğu düşünüldüğünde Bakanlığın yaptığı imar düzenlemelerinin uygulanmasının sağlanmasını tek başına bir ilçe belediyesinden beklemek de gerçekçi bir yaklaşım olmayacaktır. Zaten özel çevre koruma bölgeleri ile ilgili yukarıda bahsedilen mevzuat da bu konuda sorumluluğu başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere Ankara Valiliği ve Büyükşehir Belediyesine de vermiştir.

Ayrıca imar düzenlemelerine uygun olmayan yapılaşma sıkıntısı, sadece konu edilen bölgeyle de sınırlı olmayıp özel çevre koruma bölgesi içinde kalan diğer alanlarda da gözlenmiştir. Mogan sahil şeridindeki uygun olmayan yapılaşmanın göl ve yakın çevresindeki tabiat varlıklarına direkt etki etmesi nedeniyle özellikle sahil şeridi konu edilmiştir.

Bu itibarla; Gölbaşı ilçesi kadar Ankara Metropolü için de son derece önemli olan tabiat varlığının korunmasına ilişkin planların uygulanmasını sağlamak üzere konuyla ilgili tüm paydaşların işbirliği ile gerekli tedbirleri almaları gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Burada belirlenen hususlar değerlendirildiğinde, Gölbaşı İlçesi kadar Ankara Metropolü içinde son derece önemli olan tabiat varlıklarının korunması için; Mevcut yapıların yıllara sari mevzuata uygun inşaat ruhsat ve yapı kullanma izin belgesine kavuşturulması amaçlanarak Belediyemiz tarafından hazırlanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı onay merci olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından kat adeti ve inşaat emsali düşürülerek onaylandığından bahse konu yerler İnşaat Ruhsatı ve İskan Belgesine bağlanamamaktadır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından verilen cevapta "Mevcut yapıların yıllara sari mevzuata uygun inşaat ruhsat ve yapı kullanma izin belgesine kavuşturulması amaçlanarak Belediyemiz tarafından hazırlanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı onay merci olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından kat adeti ve inşaat emsali düşürülerek onaylandığından bahse konu yerler İnşaat Ruhsatı ve İskan Belgesine bağlanamamaktadır" denilerek bulgu konusu sorunu çözmek için imar çalışması yapıldığını ancak, bölgedeki İmar planı onay merci olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından kat adeti ve inşaat emsali düşürülerek onaylandığından mevcut yapılaşmada plandaki sınırların üzerinde olduğundan yapı ruhsatı ve iskan belgesi verilemediğini belirtmiştir. Ancak kamu idaresi tarafından imar planına aykırı olan bu yapılar hakkında cezai ve idari yasal süreç başlatılmamıştır.

Bulguda bahsedildiği üzere söz konusu yapıların çoğunun kamu kurum ve kuruluşlarına ait olduğu göz önüne alınırsa belediyenin mevcut imar planlarına uygunluğu sağlamak için gerekli yaptırımlarda bulunması zor görülmektedir. Ancak bölgenin korunmasının hem Gölbaşı İlçesi hem de Ankara için hayati öneme sahip olması nedeniyle Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Yönetim Planında yer alan tüm paydaşların sorunun çözülebilmesi için ilçe belediyesine yardımcı olmaları ve Gölbaşı Belediyesinin de yasal sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Öneri:

Bölgedeki imar planlarına aykırı yapılaşmanın özel çevre koruma bölgesindeki tabiat varlığına ne derece zarar verebileceğinin mevcut tesis ve işletmeler için ayrı ayrı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından tespit edilmesi, bunun sonucunda mevcut yapılaşma içerisinde tabiat varlığına zarar vermeyecek durumda olanlar varsa fiili durumla yasal zemini örtüştürecek yeni imar planı düzenlemesi yapılması şayet yapılaşma durumu tabiat varlıklarına zarar verecek durumda ise bunların kaldırılması veya imar planlarına uygun hale getirilmesi için Gölbaşı

Belediyesinin konuyla ilgili paydaşlar olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ankara Valiliği ve Ankara Büyükşehir Belediyesine durumu bildirerek yasal tedbirlerin uygulanması için destek alması önerilir.

BULGU 13: Belediye Gelirlerini Oluşturan Bazı Kalemlerde, Tahakkukun Tahsilata Dönüşme Oranının Düşük Kalması

Kanunda belirtilen sürelerle ve prosedürlere riayet edilmediği ve önceki yıllardan devrederek gelen alacaklardan ötürü Belediye alacaklarının yıllar içinde zamanında tahsil edilemeden sonraki yıllara aktarıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinin f) bendinde Belediye başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 61’inci maddesinin birinci fıkrasında:

“Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir.”

Şeklinde tanımlanmış; aynı maddenin 2’nci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı kanununun 60’ıncı maddesinin e) bendinde de, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun,

“Ödeme zamanı ve önce ödeme” başlıklı 37’nci maddesinde:

“Amme alacakları hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacakları Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenir.

Bu ödeme müddetinin son günü amme alacağının vadesi günüdür.

Amme borçlusunu isterse borcunu belli zamanlardan önce ödeyebilir.”

“Ödeme emri” başlıklı 55’inci maddesinde:

“Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

...”

“Haciz varakası” başlıklı 64’üncü maddesinde:

“(Değişik birinci fıkra: 25/5/1995 - 4108/14 md.)Haciz muameleleri, tahsil dairelerince düzenlenen ve alacaklı amme idaresinin, mahalli en büyük memuru veya tevkil edeceği memur tarafından tasdik edilen haciz varakalarına dayanılarak yapılır.

Bu varakaların şekli ve ihtiva edeceği bilgiler Maliye Vekaletince belirtilir.”

“Cebren tahsil ve şekilleri” başlıklı 54’üncü maddesinde:

“Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. Amme borçlusunu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,

2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,

3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.”

“Mal bildiriminde bulunmayanlar” başlıklı 60’inci maddesinde:

“(Değişik: 13/6/1963 - 251/2 md.)Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu, 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde de bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

Hapisle tazyik kararı, ödeme emrinin tebliğini ve 7 günlük müddetin bitmesini müteakip tahsil dairesinin yazılı talebi üzerine icra tetkik mercii hakimi tarafından verilir.

Bu kararlar Cumhuriyet Savcılığınca derhal infaz olunur.

İcra tetkik mercii hakimi tarafından verilen hapsen tazyik kararları her türlü harc ve resimden muaftır.”

“Gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlar” başlıklı 111’inci maddesinde:

“(Değişik: 23/1/2008-5728/163 md.)Bu Kanuna göre istenen mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yapanlarla, yaşayış tarzları mal bildirimine uymayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

“İstenecek bilgileri vermeyenler” başlıklı 114’üncü maddesinde:

“Kendisine ödeme emri tebliğ olunan ve malı olmadığı yolunda bildirimde bulunan amme borçluları bu bildirim ile birlikte veya bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde:

1. En son kanuni ikametgah ve iş adreslerini,

2. Varsa devamlı mükellefiyetleri bulunan diğer tahsil dairelerini ve amme idarelerini ve bunlardaki hesap ve kayıt numaralarını bildirmek, nüfus kayıt suretini vermek mecburiyetindedirler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/166 md.) Bu vazifeyi makbul bir özre dayanmadan zamanında yerine getirmeyenler elli güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

“Suçların takibi” başlıklı 115’inci maddesinde:

“110 ila 114’üncü maddelerde yazılı suçlar, alacaklı amme idaresinin o mahaldeki en büyük memurunun ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı tarafından takip olunur.

Bu suçlar bir hükmi şahsın idare ve muamelelerini görme sırasında işlenmiş ise ceza,

hükmi şahsın ortaklarından, mümessil ve vekillerinden, tasfiye memurlarından idare meclisi reis ve azasından, murakıp ve müfettişlerinden veya müstahdemlerinden muameleyi yapmış olanlar hakkında hükmolunur.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir “ihbarname” düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir “ödeme emri” düzenlenerek tebliğ edilmelidir. Düzenlenen ödeme emrinde kişiye, borcunu zamanında ödemez veya mal bildiriminde bulunmazsa borcunun cebren tahsil edileceği ve mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile cezalandırılacağı, mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yaptığı takdirde ise 3 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılacağı bildirilmelidir. Ödeme emri üzerine hala ödeme yapılmamış ise “Haciz Varakası” düzenlenmeli ve haciz işlemlerine başlanmalıdır. Bununla birlikte istenen bilgileri zamanında vermeyenler için hem adli para cezası hem de hapis cezası öngörülmüş, bu suçların takibi için ise idarenin o mahaldeki en büyük memuruna Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğü getirilmiştir.

İdare tarafından tahsil edilmesi gereken Belediye alacakları için yukarıda bahsi geçen kanuni süreçlerin yerine getirilmesi için Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için “Ödeme Emirlerini” zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk İşleri Müdürlüğüne havale etmesi gerekmektedir.

Yapılan tüm bu işlemler neticesinde hala borçlu borcunu ödemiyor veya borçluya ulaşılamıyorsa artık İdarenin yapması gereken, Kanunun öngördüğü şekilde alacaklı amme idaresinin o mahaldeki en büyük memuru tarafından Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğünün yerine getirilmesini sağlamasıdır.

Yapılan incelemelerimiz neticesinde; İdare tarafından sırasıyla yapılması gereken bu işlemler arasındaki zaman diliminin çok açıldığı veya bazılarının hiç yapılmadığı, ayrıca önceki yıllardan devrederek gelen alacaklardan ötürü Belediye alacakları yıllar içinde zamanında tahsil edilemeden sonraki yıllara aktararak gelir kaybına neden olduğu görülmüştür. Üstelik İdare tarafından 6183 sayılı Kanunun 115’inci maddesine göre Cumhuriyet Savcılığına bildirim yükümlülüğü hiç çalıştırılmadığı için İdare tarafından belli bir aşamaya kadar getirilen Belediye

alacaklarının takibi tamamlanamamıştır. Dolayısıyla Belediye gelirlerinden bazı kalemlerin tahakkuk ve tahsilat oranları düşük seviyelerde kalmıştır.

Gölbaşı Belediyesine ait 2017 yılı Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelinde önemli olarak gördüğümüz ancak tahakkuk tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 3: Tahakkuk Tahsilat Oranı Tablosu

Kurumsal Sınıflandırma				Açıklama	Toplam Tahakkuk (TL)	Yılı Net Tahsilatı (TL)	Gelecek Yıla Devreden Tahakkuk (TL)	Tahak. Tahsilat Oranı %
I	II	III	IV					
1	2	9	53	Arazi Vergisi	5.470.187,06	1.454.385,73	4.015.801,33	26,59
1	2	9	54	Çevre Temizlik Vergisi	7.039.341,30	3.277.590,40	3.761.750,90	46,56
01	3	9	53	İlan ve Reklam Vergisi	580.847,51	186.582,65	394.264,86	32,12
5	3	2	99	Diğer İdari Para Cezaları	4.123.159,36	1.136.052,49	2.987.106,87	27,55

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere tahakkuk tahsilat oranı bazı gelir kalemlerinde oldukça düşük kalmıştır. Bütçe Kesin Hesabında bu şekilde olup tahsil edilemeyen ve gelecek yıla devreden toplam gelir tahakkuku tutarı 37.549.468,15 TL'dir.

Ayrıca 2017 Bütçe Gelir Kesin Hesabını oluşturan kalemlerden 4 adedinin 2017 yılı tahakkukları negatif olarak gerçekleştirilmiş ancak sebebi anlaşılammıştır. Muhasebenin temel ilkelerine aykırı olan negatif tahakkuk işlemlerin nedeninin açıklanması gerekmektedir. Bu kalemler ve negatif tahakkuk tutarları aşağıdaki gibidir:

- Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri:- 393.644,85
- İlan ve Reklam Vergisi:- 609.068,44
- İşyeri Acma İzni Harcı:- 152.714,06
- Vergi, Resim ve Harc Gecikme Faizleri:- 637.552,28

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen belediye gelirlerini oluşturan bazı kalemlerde tahakkukun tahsilata dönüşme oranının düşük kalmaması için Başkanlığımız teftişindeki tenkit ve tavsiyeler doğrultusunda başta belirtilen gelir kalemleri olmak üzere tüm gelirlerin tahsili için azami gayret gösterilmeye başlanmıştır. Ayrıca tahakkukun tahsilata dönüşmesindeki olumsuzluklardan önemli bir sebep de vergi mükelleflerinin bir sebepten vergi yükümlülüğünden düşmesine rağmen kayıtlarımızda bu mükelleflerin kayıtlarının katlanarak gitmesi olduğu anlaşılmış ve bununla ilgili de arama, tarama ve düzeltme kayıtları yapılmaya

başlanmıştır. Borcunu ödemeyen mükelleflere de ödenme emirleri gönderilmekte, tapu ve bankaların haciz işlemleri tatbik edilmektedir.

Ayrıca yine bulguda belirtilen 2017 yılı gelir kesin hesabında bazı gelir kalemlerinin negatif tahakkuk vermesi de belirtildiği gibi vergi mükellefliğinden düşen vatandaşların tahakkuklarının eksiltilmesi büyük oranda geçmiş yıllardan yapılmış bu da Sampaş A.Ş. yazılım firmasının sisteminde sadece yılı tahakkukundan düştüğü için yılı tahakkuk da negatif bakiye oluşmuş ancak bu gelir kalemlerinin bir sonraki yıla devreden bakiyeleri olması gereken şekilde devrettiği gözlemlenmiştir. Negatif bakiyenin oluşmaması hususunda Sampaş A.Ş. yazılım firmasına iletilmiş olup gereği yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak Her ne kadar İdare tarafından tüm gelirlerin tahsili için azami gayret gösterilmeye başlandığı belirtilmişse de bulgumuzda tespit edilen ve Bütçe Kesin Hesabında yer alarak tahsil edilemeden gelecek yıla devreden toplam gelir tahakkuku tutarı 37.549.468,15 TL dir. İdare tarafından 2017 yılı içinde bu tutardan ne kadarlık bir kısmın tahsil edildiğine ilişkin olarak herhangi bir kanıtlayıcı belge tarafımıza sunulmamıştır. Uzun yıllardır devam eden bu durum hakkında İdare tarafından ilerleme sağlanıp sağlanmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

Ayrıca 4 kalemde toplam 1.792.979,63.- TL. negatif tahakkuk olması 600 Gelirler hesap grubunda 2017 mali rapor ve tablolarında hataya neden olmuştur. Benzer şekilde bu durumun düzeltilmesi hakkında İdare tarafından ilerleme sağlanıp sağlanmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alımlarda % 10'luk Limitin Aşılması

4734 sayılı Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitlerin aşılmasına rağmen, Kamu İhale Kurulundan uygun görüşü alınmadığı görülmüştür.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde:

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir.

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz.

... ”

Denilmiş olup, aynı Yasanın “İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (1) bendinde ise aynen:

“Ek: 30/7/2003-4964/38 md.) Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.”

Hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan söz konusu Yasanın “Görevlilerin Ceza Sorumluluğu” başlıklı 60’ıncı maddesinde de:

“İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62

nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.”

Denilmektedir.

Yukarıda yer alan madde hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 4734 sayılı kanun kapsamında olan kurumların, Kanununun 21 ve 22’nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapacakları harcamaların yıllık toplamının idarenin bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10 unun aşamayacağı, bu düzenleme ile kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların 4734 sayılı kanunda belirtilen temel ilke ve usullere uygun şekilde ve öncelikle açık ihale usulü ile yapılmasının amaçlandığı, esasen bir ihale usulü olmayan 22/d maddesi ile buna benzer bir alım şekli olan 21/f pazarlık uygulamasına kurumların daha sınırlı hallerde başvurularının arzulandığı görülmektedir.

Gölbaşı Belediyesinde yaptığımız incelemelerde; yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak görüleceği üzere 2017 yılı içerisinde İdarenin 22/d ve 21/f kapsamında yapılabileceği mal ve hizmet alım toplamları, bütçelerine bu amaçla konulmuş olan ödeneklerin %10’udur. Yani “Mal Alımları” için 3.833.686,00 TL, “Hizmet Alımları” için 5.165.398,50 TL olması gerekirken, İdare bu tutarın üzerine çıkmış ve bunun için Kamu İhale Kurulundan herhangi bir uygun görüş almadan mal alımlarında 1.461.812,65 TL, hizmet alımlarında ise 1.386.719,69 TL olmak üzere toplam 2.848.532,34 TL tutarında mevzuata aykırı mal ve hizmet alımı yapmıştır.

Bahsi geçen bulgu 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olmasına karşın, mevcut durum düzeltilmediği için söz konusu husus tekrar rapora alınmıştır.

Tablo 4: % 10’luk Limit Aşımı Tablosu

Ödeneğin Niteliği	Toplam Ödenek Tutarı (TL)	Toplam Ödeneğin %10'u (Limit) (TL)	2017 Yılı 22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	Limiti Aşan Tutar (TL)
Mal Alım Ödeneği	38.336.860,00	3.833.686,00	5.295.498,65	1.461.812,65
Hizmet Alım Ödeneği	51.653.985,00	5.165.398,50	6.552.118,19 ₺	1.386.719,69
Yapım İşleri Ödeneği	57.280.000,00	5.728.000,00	2.792.495,01	-
			TOPLAM	2.848.532,34

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz ilçemizin konumu itibariyle çok geniş bir alana ve çokça araç, gereç, makine ve alet edevatla hizmet vermektedir. Bu itibarla acil yapılacak ihtiyaçlar için Doğrudan Temin 22/d ve 21/f'ye göre alımlar da belirlenen limitin üstüne çıkmıştır. Ancak 2016 yılındaki toplam aşım rakamı olan 6.658.372,07 TL ile 2017 yılındaki toplam aşım rakamı olan 2.848.532,34 TL kıyaslandığında belediyemizin bu konudaki hassasiyeti ve çabaları ortaya çıkmaktadır. Ayrıca 2017 yılında Açık ihale Yöntemi ile alımlara daha fazla öncelik verilmiştir" denilmektedir.

Sonuç olarak Her ne kadar İdare mevzuata aykırılığın gerekçesi olarak acil ihtiyaç alımlarını göstermiş ve bir önceki yıla göre yapılan alımlar konusunda daha hassas davranılmış olduğunu belirtmiş olsa da bu durum mevzuattaki yasal sınırlamaların aşılabileceği veya mevzuata aykırı alım yapılabileceği anlamına gelmemektedir. Kaldı ki aynı konu 2016 yılında da tespit edilmiş ancak 2017 yılında sorun devam etmiştir.

Bu nedenle bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

GÖLBAŞI BELEDİYESİ 2017 YILI BİLANÇOSU

AKTİF					PASİF				
		2015Yılı	2016Yılı	2017Cari Yıl			2015Yılı	2016Yılı	2017Cari Yıl
1	DÖNEN VARLIKLAR	52.444.429,45	72.379.668,05	56.976.836,42	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	34.156.730,89	20.256.173,58	50.311.641,52
10	Hazır Değerler	9.512.624,06	27.648.415,86	14.202.486,37	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	9.505.607,05	388.973,41	16.158.643,31
100	<i>Kasa Hesabi</i>	,00	,00	,00	300	<i>Banka Kredileri Hesabi</i>	9.505.607,05	388.973,41	16.158.643,31
102	<i>Banka Hesabi</i>	9.425.075,61	27.645.658,47	13.871.756,35	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	,00	,00	,00
103	<i>Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabi (-)</i>	,00	,00	,00	32	Faaliyet Borçları	12.342.191,38	6.604.244,84	16.247.409,45
108	<i>Diğer Hazır Değerler Hesabi</i>	,00	,00	,00	320	<i>Bütçe Emanetleri Hesabi</i>	11.162.191,38	6.604.244,84	16.247.409,45
109	<i>Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi</i>	87.548,45	2.757,39	330.730,02	322	<i>Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabi</i>	1.180.000,00	,00	,00
11	Menkul Kıymetler	,00	,00	,00	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	2.740.450,20	5.171.852,91	9.154.146,28
12	Faaliyet Alacakları	34.329.886,89	39.586.204,07	37.550.018,29	330	<i>Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabi</i>	619.844,83	1.081.977,62	2.372.349,15
120	<i>Gelirlerden Alacaklar Hesabi</i>	15.428.010,35	16.768.602,30	15.128.541,82	333	<i>Emanetler Hesabi</i>	2.120.605,37	4.089.875,29	6.781.797,13
121	<i>Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi</i>	17.959.252,04	22.708.651,77	22.420.926,33	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	8.253.218,76	7.983.656,08	5.854.202,60
126	<i>Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi</i>	887.850,00	108.950,00	550,14	360	<i>Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi</i>	637.654,98	589.282,37	750.205,88
127	<i>Diğer Faaliyet Alacakları Hs.</i>	54.774,50	,00	,00	361	<i>Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabi</i>	236.262,55	243.579,79	208.058,39
13	Kurum Alacakları	,00	,00	230.557,61	362	<i>Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Ta</i>	53.045,30	4.119,04	16.325,39
139	<i>Diğer Kurum Alacaklar Hesabi</i>	,00	,00	230.557,61	363	<i>Kamu İdareleri Paylar Hesabi</i>	1.734.193,94	1.791.294,09	186.082,03
14	Diğer Alacaklar	425,25	175,25	,00	368	<i>Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş V</i>	5.592.061,99	5.355.380,79	4.693.530,91
140	<i>Kişilerden Alacaklar Hesabi</i>	425,25	175,25	,00	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	1.315.263,50	107.446,34	2.897.239,88
15	Stoklar	,00	,00	1.286.428,04	381	<i>Gider Tahakkukları Hesabi</i>	1.315.263,50	107.446,34	2.897.239,88
150	<i>İlk Madde Ve Malzeme Hesabi</i>	,00	,00	1.286.428,04	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	,00	,00	,00

16	Ön Ödemeler	,00	,00	,00	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabi	,00	,00	,00
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabi	,00	,00	,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	15.988.259,22	29.241.374,05	43.548.792,70
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabi	,00	,00	,00	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	15.424.846,14	19.504.893,59	34.177.427,70
19	Diğer Dönen Varlıklar	8.601.493,25	5.144.872,87	3.707.346,11	400	Banka Kredileri Hesabi	15.424.846,14	19.504.893,59	34.177.427,70
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabi	8.601.493,25	5.144.872,87	3.707.346,11	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	,00	,00	,00
2	DURAN VARLIKLAR	192.454.841,52	161.953.144,63	311.407.036,03	43	Diğer Borçlar	,00	,00	,00
21	Menkul Varlıklar	,00	,00	,00	47	Kıdem Tazminat Karşılığı	,00	9.173.067,38	7.106.691,32
22	Faaliyet Alacakları	,00	,00	108.950,00	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabi	,00	9.173.067,38	7.106.691,32
226	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	,00	,00	108.950,00	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	563.413,08	563.413,08	2.264.673,68
23	Kurum Alacakları	,00	,00	,00	481	Gider Tahakkukları Hesabi	563.413,08	563.413,08	2.264.673,68
24	Mali Duran Varlıklar	3.658.399,29	4.123.389,67	6.532.692,98	5	ÖZ KAYNAKLAR	194.754.280,86	184.835.265,05	274.523.438,23
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabi	3.268.399,29	3.733.389,67	4.387.692,98	50	Net Değer-Sermaye	179.014.103,56	180.071.355,63	282.347.724,04
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	390.000,00	390.000,00	2.145.000,00	500	Net Değer Hesabi	179.014.103,56	180.071.355,63	282.347.724,04
25	Maddi Duran Varlıklar	188.796.442,23	157.402.708,84	303.231.870,27	52	Yeniden Değerleme Farkları	,00	,00	,00
250	Arazi Ve Arsalar Hesabi	57.333.601,78	2.521.471,72	96.546.697,75	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	15.649.099,36	20.515.329,31	20.515.329,31
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabi	85.892.596,41	97.946.017,60	111.869.212,59	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabi	15.649.099,36	20.515.329,31	20.515.329,31
252	Binalar Hesabi	37.470.466,52	39.762.111,39	43.438.265,56	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-5.768.552,09	-5.768.552,09	-9.982.867,80
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi	6.309.815,00	8.311.336,93	8.276.593,09	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabi (	-5.768.552,09	-5.768.552,09	-9.982.867,80
254	Taşıtlar Hesabi	8.494.650,80	9.677.709,61	9.789.376,21	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	5.859.630,03	-9.982.867,80	-18.356.747,32
255	Demirbaşlar Hesabi	6.438.636,98	7.880.099,37	9.345.058,45	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabi	5.859.630,03	,00	,00
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-13.415.264,20	-17.986.581,81	-24.773.799,18	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabi (-)	,00	-9.982.867,80	-18.356.747,32
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabi	271.938,94	9.290.544,03	48.740.465,80		PASİF TOPLAMI:	244.899.270,97	234.332.812,68	368.383.872,45
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	,00	,00	,00					
260	Haklar Hesabi	6.636.347,44	8.195.606,34	8.823.048,48					
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-6.636.347,44	-8.195.606,34	-8.823.048,48					
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	,00	,00	,00					
29	Elden Çıkarılacak Stoklar	,00	427.046,12	1.533.522,78					

T.C. Sayıştay Başkanlığı

294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar	,00	484.781,62	2.252.716,11
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	,00	-57.735,50	-719.193,33
AKTİF TOPLAMI:		244.899.270,97	234.332.812,68	368.383.872,45

9	NAZIM HESAPLAR	172.315.819,23	189.416.110,23	245.020.696,04	9	NAZIM HESAPLAR	172.315.819,23	189.416.110,23	245.020.696,04
90	Ödenek Hesapları	116.264.165,00	130.479.500,00	191.650.000,00	90	Ödenek Hesapları	116.264.165,00	130.479.500,00	191.650.000,00
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabi	17.405.441,94	9.950.595,40	23.641.804,73	901	Bütçe Ödenekleri Hesabi	116.264.165,00	130.479.500,00	191.650.000,00
905	Ödenekli Giderler Hesabi	98.858.723,06	120.528.904,60	168.008.195,27					
91	Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hs.	7.956.152,06	11.371.554,06	11.584.288,72	91	Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hs.	7.956.152,06	11.371.554,06	11.584.288,72
910	Teminat Mektupları Hesabi	7.956.152,06	11.371.554,06	11.584.288,72	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabi	7.956.152,06	11.371.554,06	11.584.288,72
92	Taahhüt Hesapları	48.095.502,17	47.565.056,17	41.786.407,32	92	Taahhüt Hesapları	48.095.502,17	47.565.056,17	41.786.407,32
920	Gider Taahhütleri Hesabi	48.095.502,17	47.565.056,17	41.786.407,32	921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabi	48.095.502,17	47.565.056,17	41.786.407,32
NOTLAR TOPLAMI:		172.315.819,23	189.416.110,23	245.020.696,04	NOTLAR TOPLAMI:		172.315.819,23	189.416.110,23	245.020.696,04

GÖLBAŞI BELEDİYESİ 2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

HESAP KODU	KOD	GİDERİN TÜRÜ	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI
630	1	Personel Giderleri	16.857.180,05	25.903.189,00	20.460.273,77
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.706.951,77	3.019.928,24	3.183.533,28
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	52.224.090,22	63.348.644,14	64.518.788,97
630	4	Faiz Giderleri	2.173.224,15	1.171.901,43	7.391.842,60
630	5	Cari Transferler	2.388.847,14	3.392.984,92	2.016.394,71
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	200.034,23	5.089,24	1.073.053,72
630	13	Amortisman Giderleri	8.692.369,78	6.188.312,01	8.076.117,34
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0	0	9.148.677,12
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0	312.176,20	4.670.582,90
GİDERLERİN TOPLAMI			85.242.697,34	103.342.225,18	120.539.264,41

HESAP KODU	KOD	GELİRİN TÜRÜ	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI
600	1	Vergi Gelirleri	47.199.465,43	49.307.181,70	50.597.733,26
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.217.042,50	3.083.191,56	5.589.284,63
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar	2.588.046,60	530.574,34	264.342,00
600	5	Diğer Gelirler	38.097.772,84	40.438.409,78	45.731.157,20

GELİRLERİN TOPLAMI			91.102.327,37	93.359.357,38	102.182.517,09
---------------------------	--	--	----------------------	----------------------	-----------------------

FAALİYET SONUCU			5.859.630,03	-9.982.867,80	-18.356.742,32
------------------------	--	--	---------------------	----------------------	-----------------------